

Sefer Vayikra / from Sinai to Sanctuary to Society/ shiur #21

The conclusion or Sefer Vayikra, and how it explains Matan Torah

Source sheet for shiur by Menachem Leibtag,

INTRODUCTION

This week - we study the final 3 chapters of Sefer Vayikra - in attempt to better understand the events that took place at Matan Torah - as we consider which laws were given ON Har Sinai in contrast to what was given AT Har Sinai.

Discussion:

Time line of the events at Har Sinai (and their logic/purpose)

Which laws were given: (consider when given vs. when recorded)

Before Matan Torah (re: Exodus, Mara, Manna etc.)

At Matan Torah

During the first 40 days

During the second 40 days

After the Mishkan was assembled & dedicated

Also - which laws were given AFTER Am Yisrael left Har Sinai

Discuss - units in Chumash, and how to identify them-

Examples:

The Dibrot

The "ko tomar" unit [Shmot 20:19 thru end of chapter 23]

The commandment to build the Mishkan [chapters 25 thru 31]

The units in Sefer Vayikra [korbanot / torot/ moadim etc.]

Short units, including those in Sefer Bamidbar [nazir, sota, etc.]

The core assumptions made by the commentators re: how the Torah was written [Basically Ramban vs. Chazal re: "mukdam u'm'uchar"]

I. Chizkuni's commentary on Shmot 34:32

When Moshe Rabeinu descends Mount Sinai with the 2nd Luchot

וַיְהִי, בְּרִדְתָּ מֹשֶׁה מֵהַר סִינַי, וּשְׁנֵי לַחַת הַעֲדֹת בְּיַד-מֹשֶׁה, בְּרִדְתּוֹ מִן-הָהָר ...
לֹא וַיִּקְרָא אֲלֵהֶם מֹשֶׁה, וַיָּשְׁבוּ אֵלָיו אָהָרָו וְכָל-הַנְּשָׂאִים בְּעֵדָה; וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה, אֲלֵהֶם.

לב ואחר-כך נגשו, כל-בני ישראל - ויצוים-- את כל-אשר דבר יהוה אתו, בהר סיני.

כל המצות שנאמרו בארבעים יום ראשונים ובארבעים יום אחרונים. - וכל המצות שנצטוו ישראל נאמרו מניסן שבו יצאו ישראל ממצרים עד עשרים באייר בשנה השנית,

אבל התורה מגלה נתנה,

שלפי שהיה משה שומע המצות מפי הקב"ה

היה כותב כל אחת ואחת במגלתה לעצמה,

וכשבא ליפטר מן העולם

סידר ספר תורה וקבע בו הפרשיות עד היום הזה

לפי הסמוכין הראויין להם, כמו שדרשו רבותינו.

all the commandments that God had spoken to him about while he had been on Mount Sinai on his first and third stay on the Mountain, as well as all the commandments that He had communicated to him from Nissan when they had left Egypt until the twentieth of Iyar in the second year when they broke camp around the Mountain.

However, according to the Talmud in tractate Gittin folio 60, the written Torah, i.e. in scroll form, **he wrote down personally, one parchment at a time**. When Moses made ready to leave this earth, **he arranged these parchments in the order in which we read them nowadays according to the order he considered appropriate**.

II. The two units at the end of Sefer Vayikra

See chapters 25 thru 26

With its opening and concluding lines

Then chapter 27 - noting what each is summarizing

מו אֱלֹהֵי הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים, וְהַתּוֹרָה,
אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה, בֵּינֵנו וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל-
בְּהַר סִינַי, בְּיַד-מֹשֶׁה.

vs.

לד אֱלֹהֵי הַמִּצְוֹת, אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה-
אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: בְּהַר, סִינַי.

III. First Ramban on Parshat Behar [Vayikra 25:1]

...וענין הפרשה הזאת שנכתב בכאן,

Quotes Ibn Ezra after quoting Rashi quoting chzal

אמר ר"א (אבן עזרא על ויקרא כ"ה:א'),

כי זאת הברית הכתובה בפרשת ואלה המשפטים (שמות כד ז),

וכשקבלו על נפשם נעשה ונשמע אז נכרתה הברית ואמר להן כל הפרשה הזאת, והזכירה במקום הזה לחבר תנאי הארץ, כי כאשר אמר על העריות כי בעבורם תקיא אותם הארץ (ויקרא י"ח:כ"ח) בן אמר בפרשת אם בחקותי על שבתות הארץ (ויקרא כ"ו:ל"ד), והצדק תחלה להזכיר השבתות.

ולפי דעתי כי נכתבה כאן בסדר נכון,

כי פרוש "בהר סיני", בעלותו שם לקבל לוחות שניות.

ובאור הענין, : כי בתחלת ארבעים יום הראשונים של לוחות

הראשונות כתב משה בספר הברית את כל דברי ה' ואת כל המשפטים

הנאמרים שם, ויזרק דם הברית על העם (שמות כד ח),

וכשחטאו בעגל ונשתברו הלוחות כאלו נתבטלה הברית ההיא

אצל הקב"ה,

וכשנתרצה הקב"ה למשה בלוחות שניות

צוהו בברית חדשה, שנאמר "הנה אנכי כרת ברית" (שם לד י),

והחזיר שם המצות החמורות שנאמרו בסדר ואלה המשפטים בברית הראשונה,

ואמר "כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת

ישראל" (שם פסוק כז).

ורצה הקב"ה להחמיר עליהם בברית הזאת השנית שתהיה עליהם

באלות ובקללות, ושתהיה פראשונה על כל המצות הראשונות ועל כל

המשפטים, כמו שנאמר בברית הראשונה "את כל דברי ה' ואת כל

המשפטים" (שם כד ג),

וּלְפִיכֹךְ אָמַר בְּכֹאֵן בְּסוֹף הַתּוֹכְחוֹת (ויקרא כ"ו:מ"ו) "אֵלֶּה הַחֻקִּים
וְהַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרָה אֲשֶׁר נָתַן ה' בֵּינוּ וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי בְּיַד
מֹשֶׁה", הוּא רוֹמֵז אֶל כָּל הַמִּצְוֹת וְהַמִּשְׁפָּטִים שֶׁנֶּאֱמָרוּ בַּבְּרִית הָרִאשׁוֹנָה
בְּסֻדֵּר וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים, שֶׁהָיוּ כֻּלָּן בַּבְּרִית הַזֹּאת.

וְהִנֵּה בְּסֵפֶר הַבְּרִית הָרִאשׁוֹן נֶאֱמָרָה הַשְּׁבִיעִית בְּכֻלָּל כְּמוֹ שֶׁהִזְכַּרְתִּי,
שֶׁנֶּאֱמָר "וְהַשְּׁבִיעִית תִּשְׁמָטָנָה וְנִטְשָׁתָה" וְכוּ', וְעַתָּה בַּבְּרִית הַזֹּאת הַשְּׁנִיית
נֶאֱמָרָה בַּפְּרָטִיָּה וְדִקְדוּקִיָּה וְעֲנִשָּׁיָה.
וּבַעֲת הַבְּרִית הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהוּא בְּאַרְבָּעִים יוֹם רִאשׁוֹנִים
נִצְטָוָה מֹשֶׁה עַל הַמִּשְׁכָּן,
וּכְשֶׁנִּתְרַצָּה לוֹ הַקַּב"ה וְצִוָּהוּ לְכַרוֹת לָהֶם בְּרִית שְׁנִיָּה יָרַד מֹשֶׁה וַיִּצְוֶם אֶת
כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֹתוֹ בְּהַר סִינַי (שם לד לד),

וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן מִכָּלְלִים,

וְאִזְ הִקְהִיל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַר לָהֶם כְּבַתְּחִלָּה "אֵלֶּה
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם" (שמות לה א) בְּמִלְאֶכֶת הַמִּשְׁכָּן.
וְהִנֵּה קִבְּלוּ הַדְּבָר בְּשִׂמְחָה, וַיִּצְאוּ מִלִּפְנֵי מִיַּד, וּבָאוּ כֻּלָּם וְנִתְּנוּ הַנְּדָבָה
וַעֲשׂוּ הַמִּשְׁכָּן וְהַשְּׁלִימוּ מְלֵאכְתּוֹ, וְכֹאֲשֶׁר הוֹקֵם, מִיַּד "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה
וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד" (ויקרא א א),
וְצִוָּהוּ בְּקִרְבָּנוֹת וּבְכָל תּוֹרַת כְּהֻנִּים, וּמֹשֶׁה צִוָּה הַכֹּל אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל בְּנָיו
וְאֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִיַּד,

וְכֹאֲשֶׁר הַשְּׁלִימִים אָמַר לָהֶם, עוֹד צִוָּה אוֹתִי הַשֵּׁם בְּהַר סִינַי לְפָרֵשׁ לָכֶם
הַשְּׂמִטָּה וְהַיּוֹבֵל וְלְכַרוֹת לָכֶם עַל כָּל הַמִּצְוָה וְהַמִּשְׁפָּטִים בְּרִית חֲדָשָׁה
בְּאֵלֶּה וּבִשְׁבוּעָה

IV. Ramban's introduction to Sefer Vayikra

Recall first our outline

BASIC OUTLINE & Flow of Topic

I. Korbanot

1->3 - Voluntary offerings ["nedava"]

4->5 - Mandatory offerings ["chova"]

6->7 - How to bring the offerings ["torot" - for the kohanim]

II. The story of the dedication of the Mishkan /

8 ->10 The 7 days of the 'miluim' / 8th day / & Tragedy

III. When man 'cannot' come close to God [temporarily]

11-15 "tumah" / How you contract it & how to get rid of it

16 - Entering the Holy of Holies - When/ How / Who

17 - Respect for the Temple

=====

Second half - primarily OUTSIDE the Mishkan

=====

IV. "kedusha" in the realm of 'people'

18->20 - Act according to your holiness / do's & don'ts

21->22 - Special laws for the "kohanim" (in the camp)

V. "kedusha" in the realm of time

23 - The "moadim" - holidays/ when Am Yisrael meets God

24 - daily & weekly symbols / + a special story

VI. "kedusha" in the realm of space

25- "shmitta" & the Land of Israel

26 - Blessings & Curses - on the Covenant

VII. 27 - Epilogue - Man offering 'himself' to God ["erchin"]

We suggested, two halves, and attempted to explain why, relating to the underlying purpose of visiting the Mishkan i.e. to remember our commitment at Har Sinai....

Let's note how Ramban ties everything together:

הקדמה

הספר הזה הוא תורת פהנים והלויים,

יבאר בו עניני הקרבנות כלן ומשמרת המשכן,

כי כאשר היה ספר אחד בענין הגלות והגאולה ממנו,

והשלימו בענין אהל מועד וכבוד השם אשר מלא את המשכן,

צוהו בקרבנות ובשמירת המשכן, שיהיו הקרבנות כפרה להן

ולא יגרמו העונות לסלוק השכינה.

וצוה בפהנים הנגשים אל ה' שיתקדשו,

שהזהיר על טמאת מקדש וקדשיו, וגם שלא יהרסו לעלת אל ה',

כמו שאמר "דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש מבית

לפרכת אל פני הכפרת אשר על הארץ ולא ימות כי בענין אראה על

הכפרת", באזהרת "פן יהרסו אל ה' לראות ונפל ממנו רב".

ואח"כ יגביל המשכן כהגבלת הר סיני בעת היות שם כבוד אלהי ישראל.

והנה רב הספר הזה בקרבנות, בתורת הקרבן והמקריבין ובמקום

שיתקרב בו, ויבואו בו קצת מצות נגדרות עם אלה.

כי מתחלה צוה בקרבנות הנדבה, ואסר החלב והדם בעבורם,

ואחרי כן בקרבנות החטא, ונגדר אחר זה להזכיר המאכלים האסורים,

בְּעִבּוֹר שֵׁהֶם מִטְמְאִים וְהָאוֹכֵל אוֹ הַנוֹגֵעַ בָּהֶן בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא יִגַע וְאֵל
הַמִּקְדָּשׁ לֹא יָבֹא, וְאִם נִכְנָס שָׁם בְּטִמְאָה יִהְיֶה חַיֵּב קָרְבָן עוֹלָה וַיִּוָּרֵד
שֶׁהַזְכִּירוּ כָּבֵר.

וְהִצְרִיךְ לְהַזְכִּיר תּוֹרַת הַמִּצְוָה וּמִשְׁפָּטֵי הַיּוֹלְדֹת וְהַזָּב וְהַזָּבָה לְחַיֵּב אוֹתָם
בְּקָרְבָן וְלְהַזְהִיר עוֹד מִטְמְאָתָם, כְּאֲשֶׁר אָמַר בְּסוּפֵם "וְהִזְרַתְם אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מִטְמְאָתָם וְלֹא יָמְתוּ בְּטִמְאָתָם בְּטִמְאָם אֶת מִשְׁכַּנִּי אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם".

וְנִגְרָר אַחֲרַי זֶה שִׁיזְהִיר עַל הָעֲרִיזוֹת, כִּי מִשְׁכָּבְכֶם מִטְמֵא וְעוֹנֵם יִקְרָא
טִמְאָה, גּוֹרְמֵת לְסְלוֹק הַשְּׂכִינָה וּלְגָלוּת.

וְעוֹד כִּי הַשׁוֹגֵג בָּהֶן מְחַיֵּב הַחֲטָאת שֶׁהַזְכִּיר כָּבֵר בּוֹ "אִם נִפְשׁ אַחַת
תִּחַטָּא בְּשִׁגָּה".

וְאַחֲרַי כֵּן הַזְכִּיר מִצְוֹת הַשַּׁבָּת וּמוֹעֲדֵי ה', בְּעִבּוֹר הַקָּרְבָּן,

כְּמוֹ שֶׁאָמַר "יֵאלֶּה מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב
אִשָּׁה לָהּ עֹלָה וּמִנְחָה זָבַח וּנְסֻכִים דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ".

וְרַב פְּרָשִׁיּוֹת הַסֵּפֶר הַזֶּה יְדַבֵּר בָּהֶן עִם הַכֹּהֲנִים, "דְּבַר אֵל אֱהָרֹן וְאֵל בְּנָיו"
"צוֹ אֶת אֱהָרֹן וְאֶת בְּנָיו".

וּבְפָרֶשֶׁת קְדוּשִׁים תִּהְיוּ קִצָּת מִצְוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, רַבֵּן נִגְרָרוֹת עִם עֲנִינֵי
הַקָּרְבָּנוֹת אוֹ בְדוּמִים לָהֶם,

וּבְמִקוֹמָם אֲפָרֵשׁ בְּעִזָּרְתוֹ שֶׁל הַב"ה.

'VAYIKRA' (AND HE CALLED). This book is the law of the priests and the Levites.

In it G-d explains matters concerned with all the offerings and watching over the Tabernacle [that it should not become defiled]. This is because one book [i.e., the second book of the Torah] was dedicated to the Egyptian exile and the redemption therefrom, and He completed

it with an account of the building of the Tent of Meeting and the Glory of G-d which filled the Tabernacle, therefore He now commanded Moses about the offerings and about watching over the Tabernacle, in order that the offerings effect atonement for [the children of] Israel, and that their sins should not bring about the removal of the Divine Glory.

Thus He commanded *the priests that come near unto the Eternal that they sanctify themselves*, warning them against defilement of the Sanctuary and its hallowed offerings, and also that they are not *to break through to come up unto the Eternal*, just as He said, *Speak unto Aaron thy brother, that he come not at all times into the holy place within the veil, before the ark-cover which is upon the ark, that he die not; for I appear in the cloud upon the ark-cover*, which is similar to the warning [given at the Revelation] *lest they break through unto the Eternal to gaze, and many of them perish*.

After that He set limits to the Tabernacle, even as He had marked off Mount Sinai when the Glory of the G-d of Israel was there. Thus the greatest part of this book deals with the offerings, the laws of the offering itself and of those who perform its rite and of the place where it is to be brought; some commandments are also mentioned incidentally to those dealing with the offerings.

Thus at first He commanded concerning the freewill offerings, and prohibited the eating of fat and blood on account of [mentioning] them. Following that He commanded concerning the offerings that are to be brought upon committing a sin, and incidentally to these He mentioned the laws of forbidden foods; for they defile the person, and he who eats them or touches them must not touch any hallowed thing, nor come into the Sanctuary, and if he does go in there [or eat of the hallowed things] while in a state of uncleanness, he has to bring the offering of higher or lower value which He had already mentioned. After that it was necessary to mention the law of the leper and the ordinances of the woman in childbirth and of the *zav* and *zavah*, in order to tell that they must bring an offering [at the end of the period of their uncleanness], and to warn them further concerning their uncleanness — as He said at the end [of these laws], *Thus shall ye separate the children of Israel from their uncleanness; that they die not in their uncleanness, when they defile My Tabernacle that is in the midst of them*. As a result of mentioning these laws,

He warned afterwards about those persons with whom it is forbidden to have sexual relations, since association with them defiles, and their sin is called "defilement" and brings about the removal of the Divine Glory, and exile. Besides, he who commits any of these sins [of forbidden sexual relations] unwillfully, must bring the sin-offering which He mentioned already in the verse, *And if anyone sin through error*. Following that He mentioned the commandment of the Sabbath and the appointed seasons of the Eternal on account of the offerings [which are brought on those days], just as He said, *These are the appointed seasons of the Eternal etc. to bring an offering made by fire unto the Eternal*. In most of the sections of this book He speaks with reference to the priests: *Speak unto Aaron, and to his sons; Command Aaron and his sons*. In the section of *Kedoshim* however, there are some commandments addressed to the children of Israel, but most of them are mentioned because of some connection with the offerings or matters similar to them. I will explain them in their place with the help of the Holy One, blessed be He.